

Lukket samråd
Fødevarer- og Miljøudvalget
7. Maj 2014

Vagn Lundsteen, direktør

Landsforening for Bæredygtigt landbrug

NPO redegørelsen/Målt udvaskning

1985

kg N/Ha	areal ha	middelværdi udvaskning	
		kg	N/ha/år
0-4	544.966		44
4-80	1.067.383		50
80-160	800.995		60
160-200	242.696		58
200-240	130.133		57
240-320	91.408		57
320-400	21.456		71
400-800	9.875		103
> 800	857		
	2.909.769		154.652 tons N
			53,15

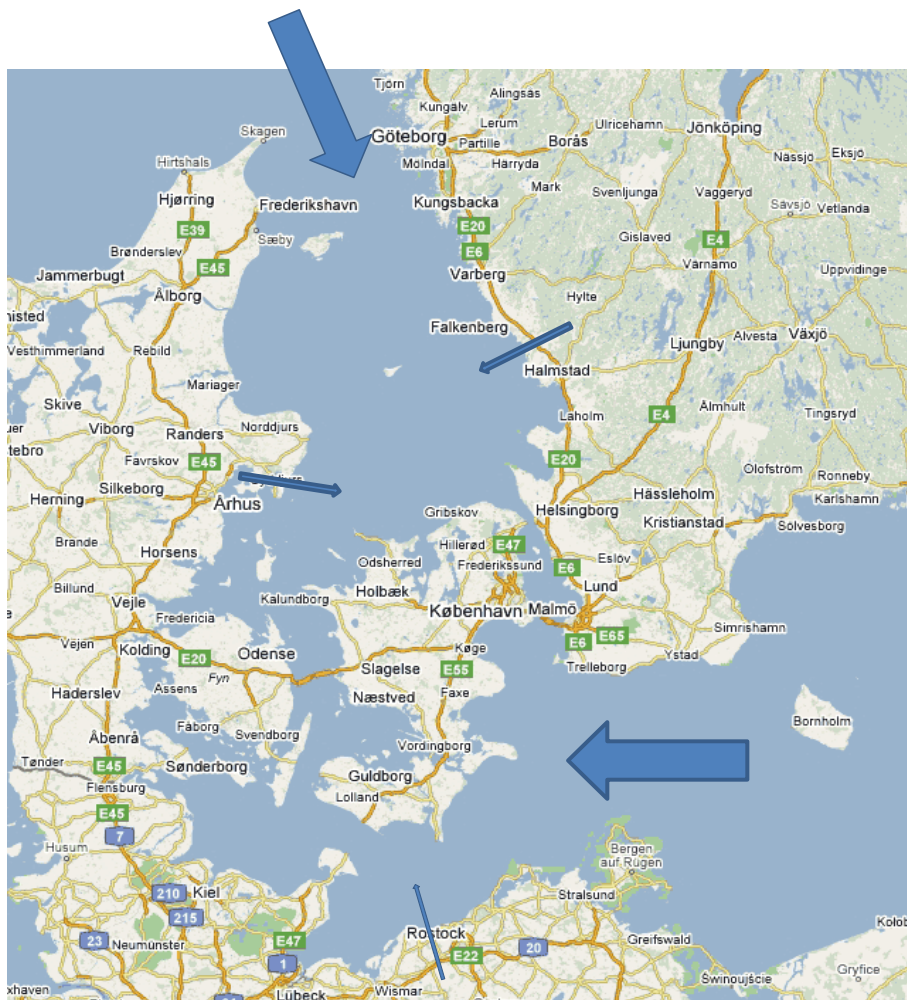
2000-2012

Tabel 5.1. Beregnet udvaskning af kvælstof (nitrat-N) ved gennemsnitsklima for indberetningsårene 1991–2011 (NLES3 fra 1990 til 1997, og NLES4 fra 1998 og fremefter). Den anvendte vandafstrømning er 280 mm for lerjord og 500 mm for sandjord. LOOP 7 indgår ikke i denne opgørelse, idet der ikke er en fuld tidsserie.

	Sandjord (LOOP 2 og 6)	Lerjord (LOOP 1, 3 og 4)	Gennemsn. sand/ler ¹⁾
	Kg N ha ⁻¹		
1991	154	76	107
1992	144	72	101
1993	139	68	96
1994	129	64	90
1995	118	66	87
1996	109	60	80
1997	102	58	76
1998	95	55	71
1999	88	54	68
2000	86	52	66
2001	85	53	66
2002	83	51	64
2003	81	48	61
2004	86	49	64
2005	84	49	63
2006	87	47	63
2007	86	49	64
2008	93	47	65
2009	93	48	66
2010	93	50	67
2011	88	53	67
2012	86	51	65

¹⁾ hvert opland vægter ens. Herved vil gennemsnittet nogenlunde repræsentere jordtype-

Hvor kommer kvælstof fra?

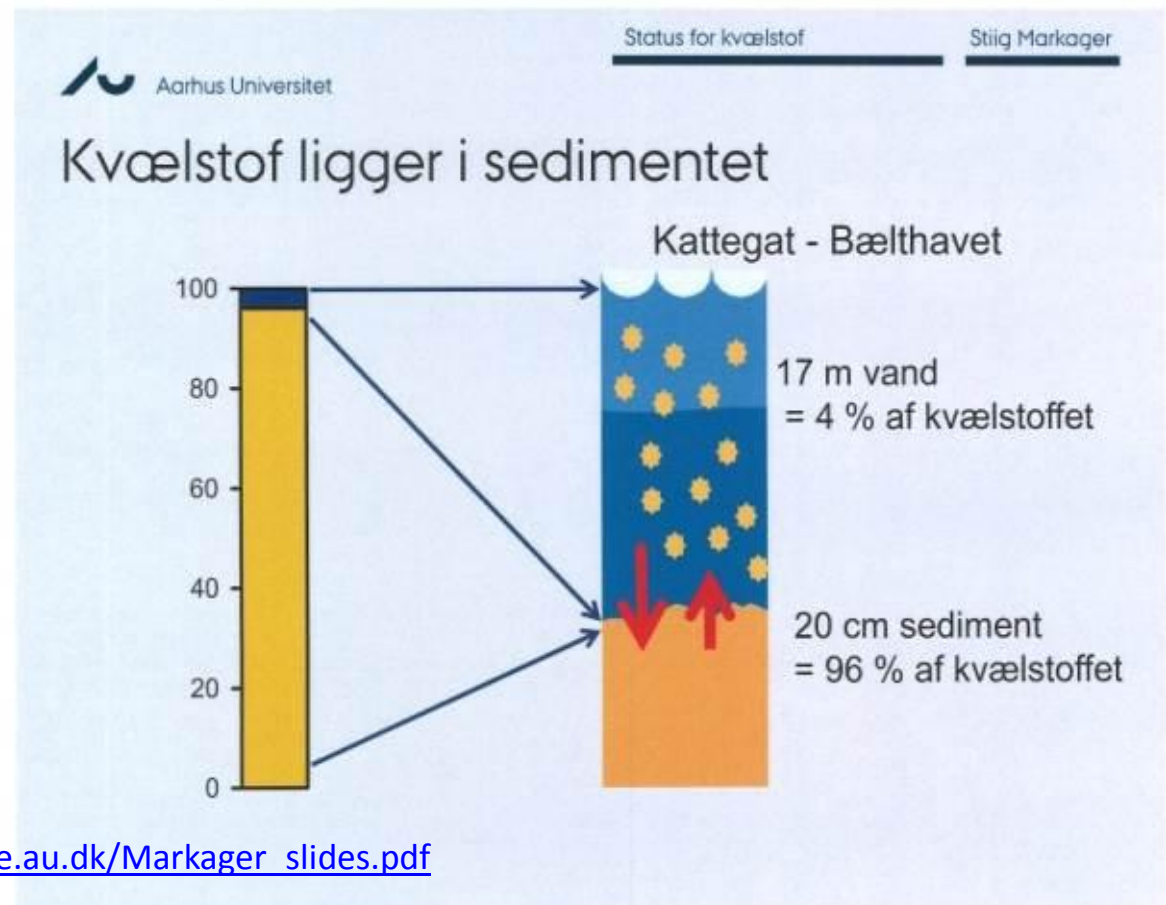

Kilder	Tusinde tons N	rel andel
Danmark	33,6	5,3%
atm. nedfald	8,4	1,3%
Sverige	32,8	5,2%
Tyskland	18,4	2,9%
Atm andre lande	30,9	4,9%
Østersøen	259	41,0%
Skagerrak	231-264	39,0%
Totalt	614-647	

Kilde: Flemming Møhlenberg, DHI

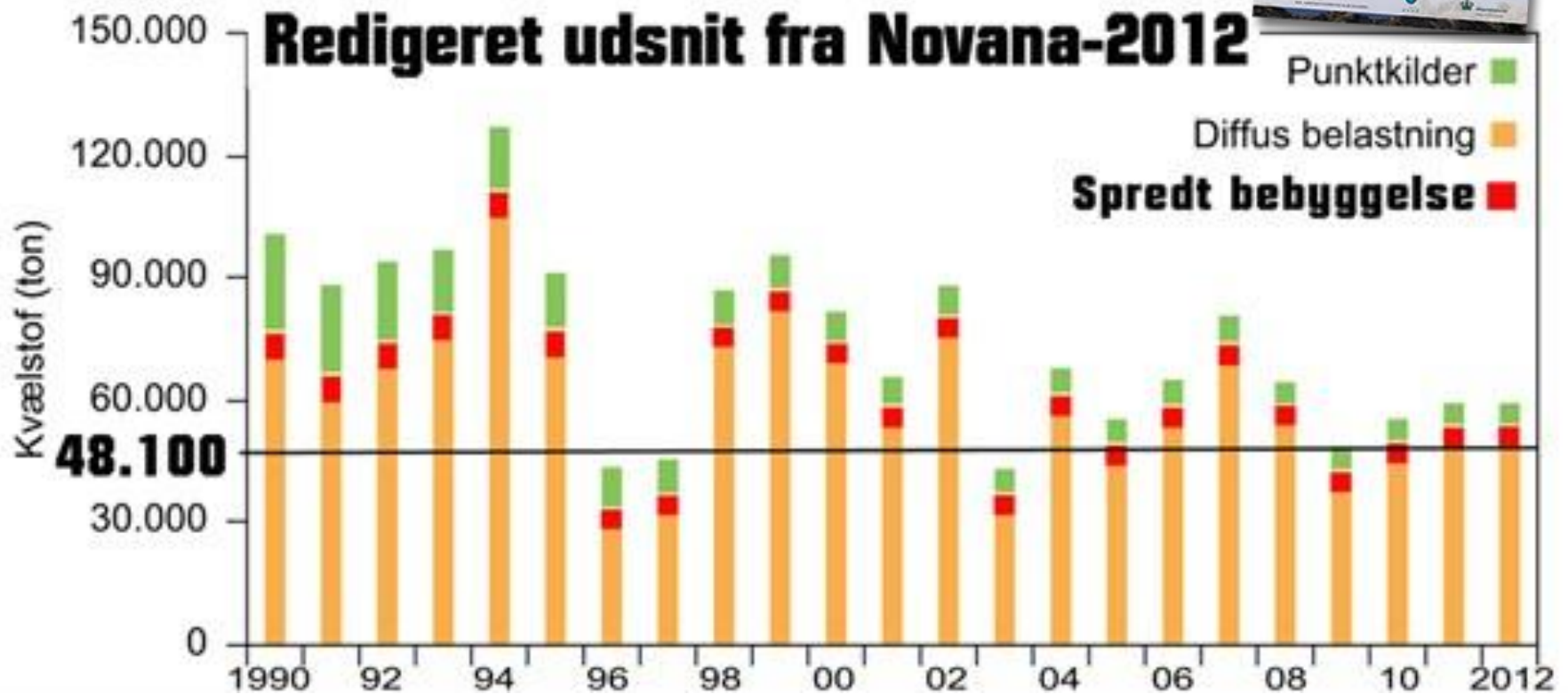
96 % af kvælstof ligger på bunden

- Stiig Markager, DCE, Aarhus Universitet:

kilde: http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Markager_slides.pdf

Fra Naturstyrelsens Vandmiljø og Natur 2012

Hvad med naturbidraget?

(der vil komme fra oplandet, hvis der ikke var menneskelig aktivitet)

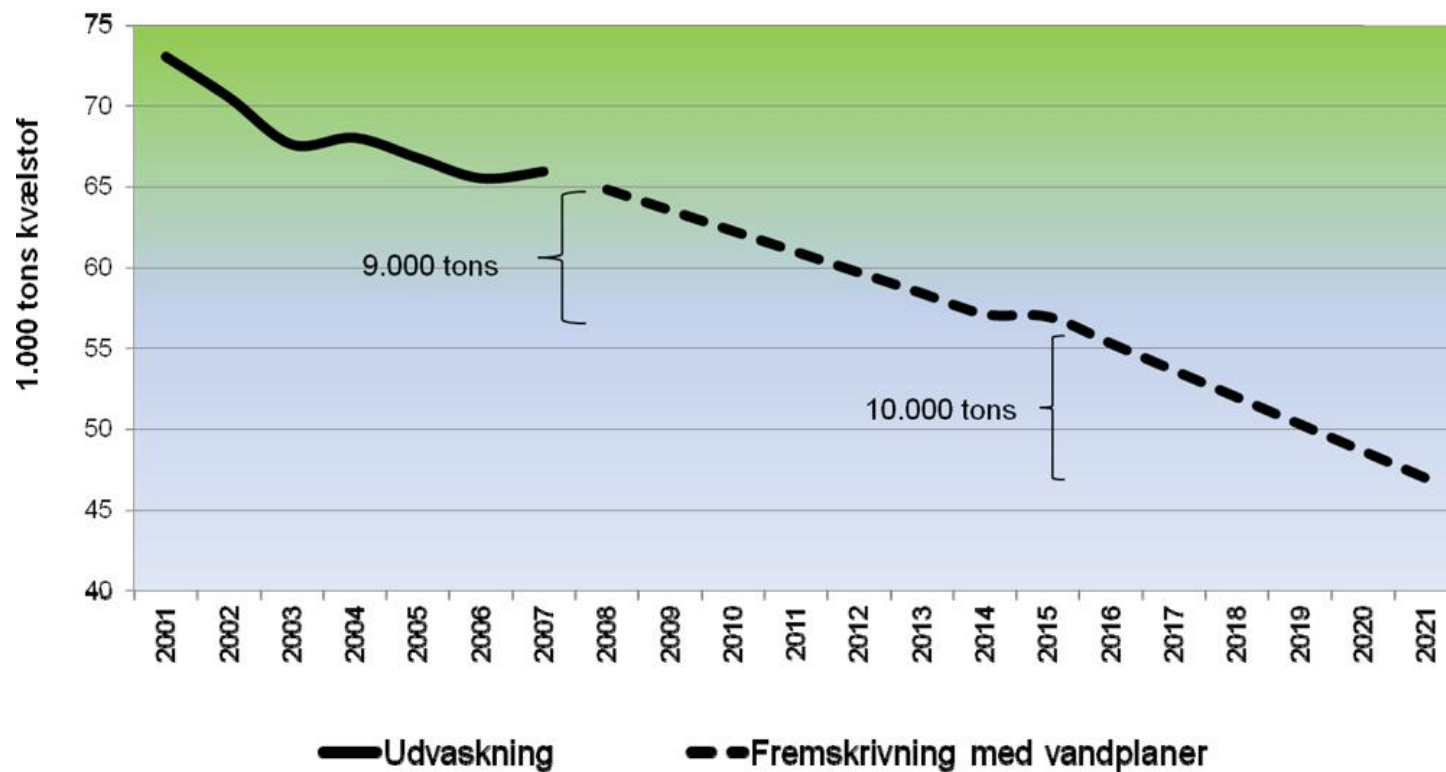
- Uanset om jorden dyrkes eller ej, er der et tab
- Arealbidrag fra det åbne land i alt (2,666 mio. ha)* ca. 48.100 tons N
- Naturbidraget fra 990.000 ha "natur" á 3,5 kg N/ha ¹⁾ ca. 3.465 tons N
- Naturbidraget fra dyrkede arealer: 2.666.000 ha á 3,5 kg N/ha ca. 9.331 tons N
- **Landbrugsbidraget i alt (2,666 mio. ha) ca. 35.204 tons N**
- Stiig Markager m.fl fra DCE har udtalt:
- Bidrag fra landbruget skal ned på 30-40.000 tons me
- Der er vi nu

* jvf. Vandmiljø og Natur 2012

1) http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Havstrateginotater/2-8_MSFD_notat_tilfoersel_NPO.pdf

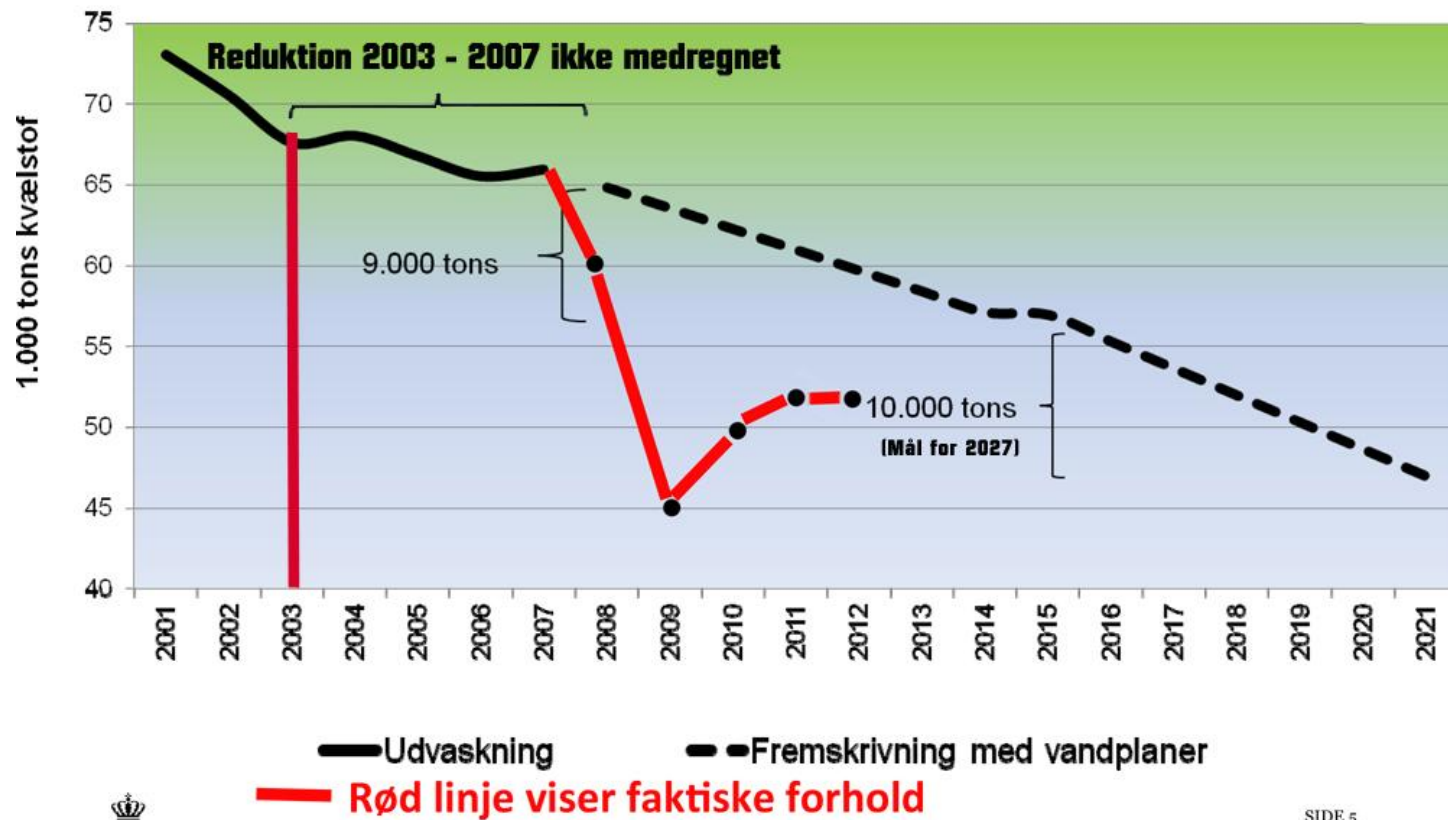
Fremlagt ved præsentation af vandplaner i 2011

Udvaskning af kvælstof til vandmiljøet

Virkeligheden

Udvaskning af kvælstof til vandmiljøet

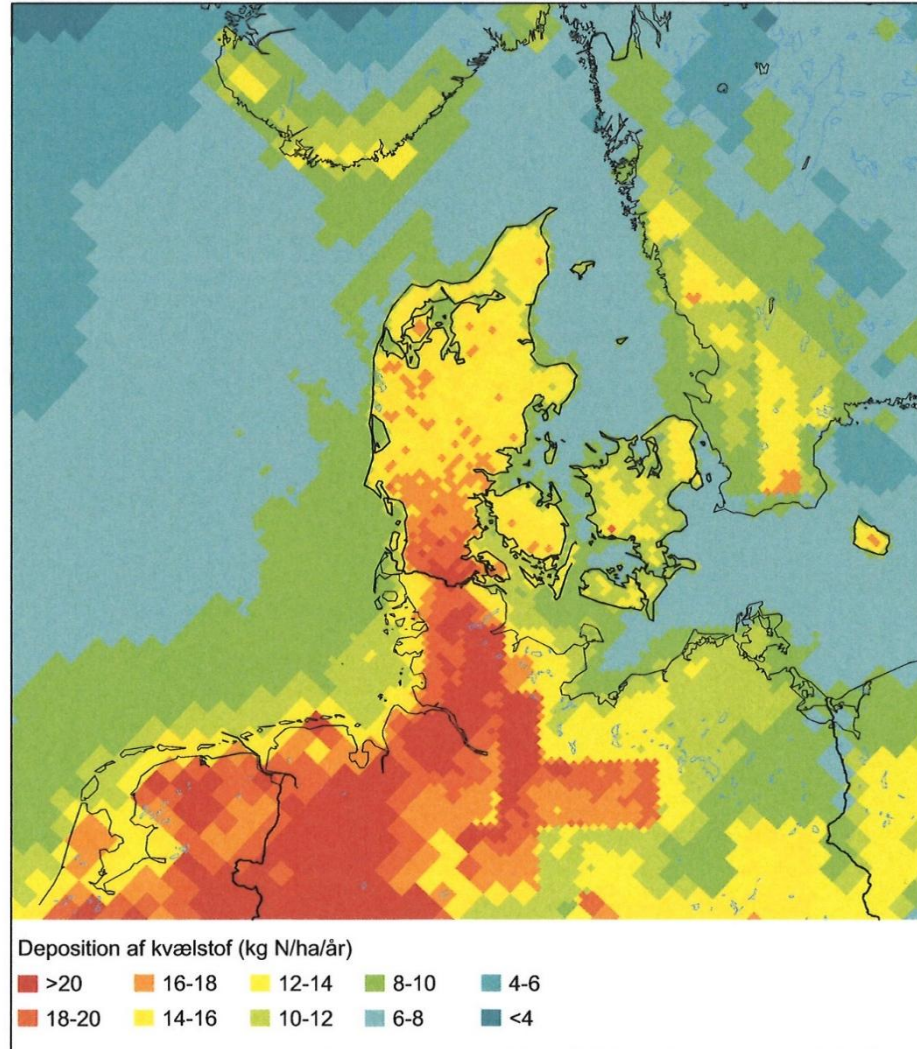

Deposition af kvælstof

(kvælstofnedfald fra atmosfæren, som følge af ammoniakgasser)

Figur 2.4. Den samlede deposition af kvælstofforbindelser beregnet for 2012. Depositionen angiver en middelværdi for felterne. Depositionen er givet i kg N/ha (Ellermann et al. 2013a).

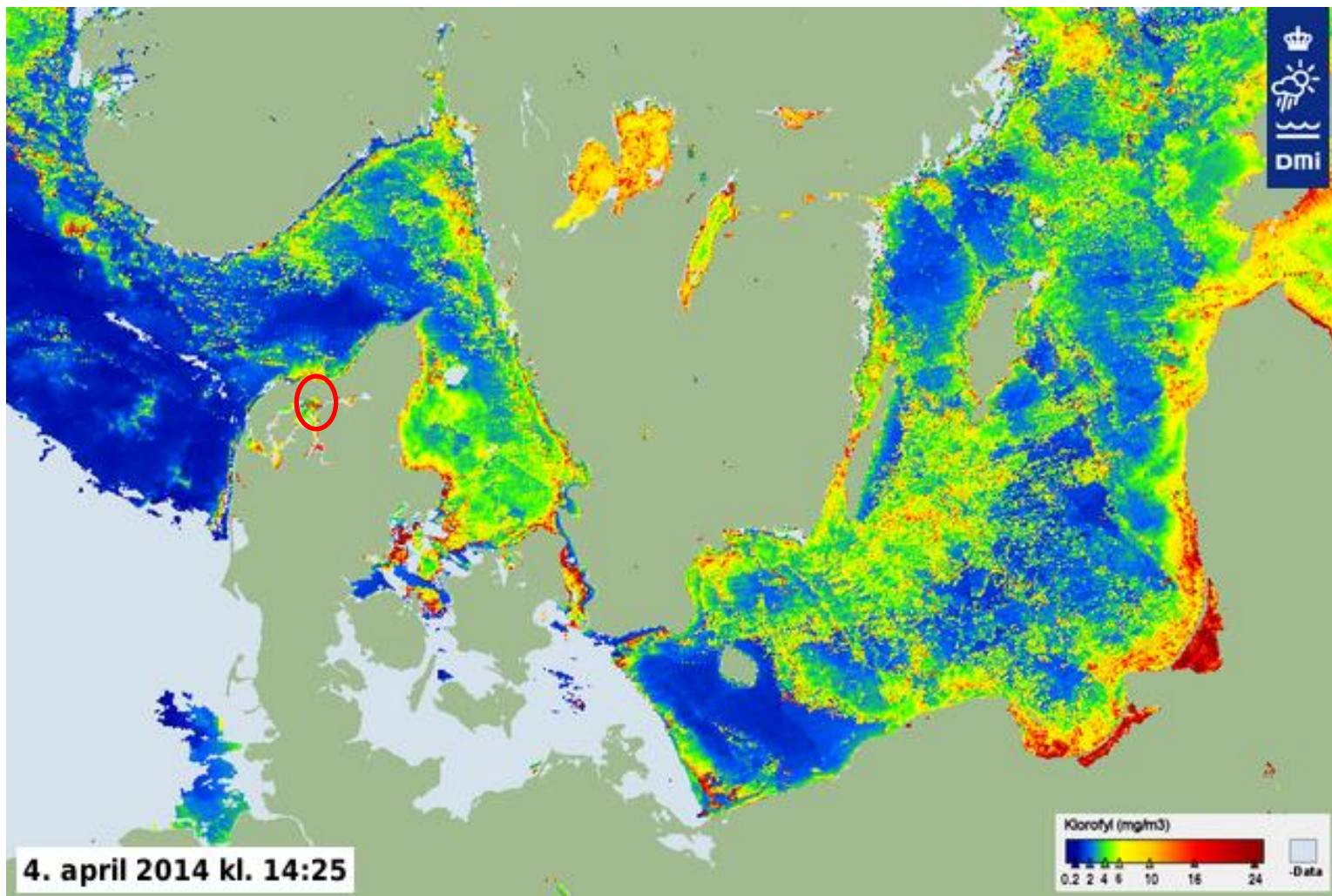
Deposition af kvælstof

Fokus på den skyldige

- Spildevand
 - 360.000 husstande uden kloakering
 - 100.000 årlige 'lovlige' overløb fra rensningsanlæg
 - Udsivninger fra lossepladser
- Og naturområder
 - F.x. Vejlerne 5.500 hektar
 - Nordeuropas største fuglereservat
 - 300 arter – millioner af fugle
 - 1.000 kreaturer
 - Direkte i Limfjorden
 - Hvad med forureneren betaler?
 - Eller gælder det kun landbrugsområder?

Stadig iltsvind i Østersøen og ved de store byer

”naturområde” kontra landbrugsområde

Analyserapport										
Rekvirent:		Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug				Sagsnavn:				
		Tempelvej 32 4390 Vipperød								
Prøver modtaget:		30-04-2014		Analyse påbegyndt:		01-05-2014		Rapportdato:		06-05-2014
Antal prøver:		2		Opbevaring:		På køl		Rapport nr.:		1418-698
								Bilag:		0
Lab. nr.	1418-698-01	1418-698-02								
Prøvetype	Grundvand	Grundvand								
Emballage:	ok	ok								
Prøvetagning:	Rekvirent	Rekvirent								
Prøve ID	Prøveflaske 1	Prøveflaske 2								
Parameter						Enhed	Metode	Detek- tions- grænse	Usikker- hed \pm	
TOC	37	14				mg/l	DS/EN 1484*	0,5	+/- 15 %	
Nitrat-N	<0,03	<0,03				mg/l	DS/EN ISO 10304-1:2009	0,03	+/- 6 %	
Nitrogen, total	4,7	0,95				mg/l	DS/EN ISO 11905-1:1998	0,05	+/- 10 %	
Phosphor, total	0,46	0,13				mg/l	DS/EN ISO 6878:2004	0,008	+/- 15 %	

2,5 gange så meget organisk materiale

5 gange så meget kvælstof

3,5 gange så meget fosfor

Samme vandføring som en stor å, lige ud i Limfjorden

Konklusion

- Vandmiljøplan 1 havde en effekt på:
 - Ulovlige udledninger fra industri og landbrug
 - Spildevand, her er vandmiljøet blevet bedre
 - Grundvand, stop for punktforureninger
- Vandmiljøplan 2 og 3 har kun haft effekt på landbrugsfamiliernes økonomi
- Deposition kommer udefra (Tyskland)
- Kvælstofreglerne virker ikke
- Ting der ikke virker, skal kasseres

Tak for jeres opmærksomhed

Når bonden har det godt..

